

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИКА, ЕЛЕКТРОТЕХНІКА ТА ЕЛЕКТРОМЕХАНІКА»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності якістю підготовки та навчання здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відповідності освітньо-професійної програми «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» їх запитам та потребам.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено *впродовж 2020-2021 навч. року* за двома анкетами: «якість освітньої програми» (*окрім першого курсу*) та «якість викладання навчальних дисциплін». Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Оцінку здійснювали за 5-бальною шкалою:

- 1 бал – якість відсутня;
- 2 бали – якість проявляється зрідка;
- 3 бали – якість проявляється на достатньому рівні;
- 4 бали – проявляється часто;
- 5 балів – якість проявляється практично завжди.

1. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Всього опитано на сайті університету за анкетною для здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої програми **60 респондентів**, що склало **43%** від кількості здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» за ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» (*перший курс опитування не проходить*). Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1.

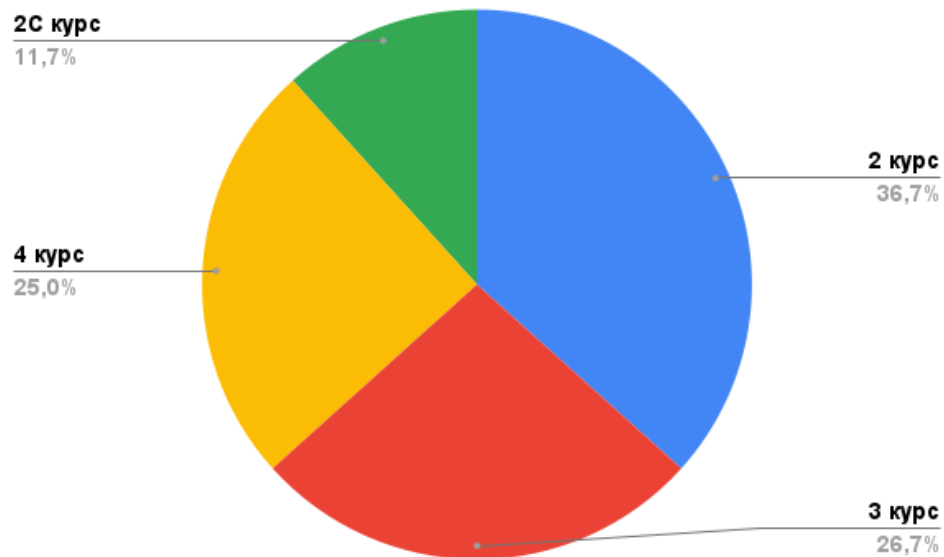

Рис. 1. Контингент респондентів (у відсотках)

Результати оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» представлено у таблиці 1.

Таблиця 1-Оцінювання здобувачами вищої освіти якості ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» (у відсотках)

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
1	Задоволеність навчанням за обраною освітньою програмою	46,7	38,3	15,0	0	0
2	Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	48,3	40	11,7	0	0
3	Відповідність отриманих результатів вивчення дисциплін заявленим в них цілям	46,7	41,7	11,7	0	0
4	Актуальність освітньої програми у світлі найновіших досліджень у відповідній галузі	46,7	40	11,7	1,7	0
5	Співвідношення теоретичної і практичної частини	45,0	36,7	11,7	6,7	0
6	Прозорість та чесність оцінювання знань	55,0	36,7	6,7	1,7	0
7	Використання викладачами сучасних педагогічних методів (майстер-класів, навчальних дискусій, мозкового штурму, тренінгів, ділових ігор тощо)	38,3	41,7	18,3	1,7	0
8	Спрямованість дисциплін на майбутню професію	51,7	40	8,3	0	0

№ з/п	Критерій оцінювання	Бали				
		5	4	3	2	1
9	Обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)	0	36,7	18,3	6,7	1,7
10	Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	43,3	35,0	16,7	3,3	1,7
11	Залучення здобувачів вищої освіти до організації, проведення та участі у наукових і практичних заходах	40	41,7	16,7	1,7	0
12	Доступність графіків освітнього процесу та розкладів	63,3	21,7	13,3	1,7	0
13	Доступність навчальної і наукової літератури бібліотеки університету, репозитарію	70	20	10	0	0
14	Якість методичних матеріалів дисциплін на освітньому порталі ТДАТУ	61,7	28,3	8,3	1,7	0
15	Доброзичливе ставлення співробітників деканату	71,7	20	8,3	0	0
16	Доброзичливе ставлення співробітників кафедри	70	21,7	8,3	0	0
17	Доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки	71,7	23,3	5,0	0	0

Вищі бали (максимальні відсотки за сумою балів «5» та «4») здобувачі вищої освіти поставили за критеріями: «доброзичливе ставлення співробітників бібліотеки» (95%), «прозорість та чесність оцінювання знань» (91,7%).

Менші бали (максимальні відсотки за сумою балів «2» та «1»), здобувачами вищої освіти наступних критеріїв якості: «співвідношення теоретичної і практичної частини» (6,7%), «обґрунтованість навантаження на здобувача вищої освіти (кількість дисциплін на семестр, кількість годин аудиторної і самостійної роботи на тиждень)» (8,3%).

Загальну оцінку якості ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» здобувачами вищої освіти різних курсів представлено у таблиці 2. Вищі бали поставили здобувачі СВО «Бакалавр» 2С курсу (77,3% опитаних оцінили на 5 балів та 20,2% на 4 бали). Менші бали, відповідно, 2 курс (3,7% на 2 бали).

Таблиця 2 - Оцінювання якості ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» здобувачами вищої освіти різних курсів (у відсотках)

№ з/п	Курс, на якому навчається здобувач вищої освіти	Бали				
		5	4	3	2	1
1	2 курс	38,2	44,7	13,4	3,7	0,0
2	3 курс	45,2	33,1	21,3	0,0	0,4
3	4 курс	72,9	22,4	3,5	0,8	0,4
4	2 С курс	77,3	20,2	2,5	0,0	0,0

Інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ТДАТУ, які запропонували здобувачі вищої освіти при опитуванні, не надійшло.

2. АНКЕТА ЩОДО ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Якість викладання навчальних дисциплін першого та другого семестрів 2020-2021 навч. року за ОПП «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка» другого (магістерського) рівня вищої освіти було оцінено респондентами за **26 критеріями в 1 семестрі та 23 критеріями в 2 семестрі.**

Аналіз **231** анкети за перший семестр (таблиця 3) та **184** анкет за другий семестр (таблиця 4) показав, що вони в цілому задоволені рівнем викладання дисциплін з середнім відсотком відвідуваності **71-90%**.

Таблиця 3 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 1 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		52,4	19,0	16,9	5,3	6,4
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	55,4	20,3	13,4	6,9	3,9
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти	51,1	22,1	14,7	5,2	6,9
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	50,6	19,0	18,2	4,3	7,8
4	Слідкує за реакцією аудиторії	54,1	18,2	16,9	5,2	5,6
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	51,9	17,3	19,0	4,3	7,4
6	Володіє високою культурою мовлення	55,4	19,0	18,6	3,5	3,5
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	52,4	22,5	15,2	5,6	4,3
8	Проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи	50,2	16,9	19,0	3,5	10,4
9	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	57,1	19,9	13,4	3,9	5,6
10	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на НІП	51,9	19,9	18,6	5,6	3,9
11	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	38,1	19,9	18,6	5,6	3,9
12	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	57,6	15,6	17,3	4,3	5,2
13	Ефективність організації дистанційного навчання	55,4	16,9	14,7	6,9	6,1
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		52,6	20,9	15,6	5,0	6,0
1	Проявляє професійну ерудицію	58,0	17,7	14,3	3,0	6,9
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	45,0	21,6	19,9	5,2	8,2
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	51,1	22,1	14,7	5,6	6,5
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	54,1	22,9	13,0	6,1	3,9
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	54,5	19,9	16,0	5,2	4,3
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти(середнє значення)		56,3	19,3	14,7	5,2	4,5
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	57,1	17,7	14,3	6,1	4,8

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
2	Пунктуальність, організованість	55,4	20,8	15,6	3,0	5,2
3	Вимогливість, наполегливість	54,1	21,2	14,7	8,2	1,7
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	53,2	17,3	17,7	5,2	6,5
5	Зрозумілі й оприлюднені критерії виставляння оцінок	52,8	20,8	14,3	6,5	5,6
6	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	55,0	19,9	13,9	5,6	5,6
7	Охайність, зовнішній вигляд	62,8	17,7	13,9	2,6	3,0
8	Доброчесність	59,7	18,6	13,0	4,8	3,9

Аналіз таблиці 3 показує, що респондентами в **1 семестрі 2020-2021 навч. року** оцінені *найвищими балами* (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5) в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «проявляє професійну ерудицію», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «пунктуальність, організованість», «охайність, зовнішній вигляд», «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, відокремлює важливі моменти», «може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни», «проявляє творчий підхід та інтерес до своєї роботи» та «ефективність організації дистанційного навчання»; в II розділі – «знайомить з останніми досягненнями науки», «наводить науково-обґрунтовані аргументи»; в III розділі – «зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти», «зрозумілі й оприлюднені критерії виставляння оцінок».

Таблиця 4 – Оцінювання якості викладання дисциплін здобувачами вищої освіти в 2 семестрі 2020-2021 навч. року (у відсотках)

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
I. Методичний рівень занять (середнє значення)		77,9	11,3	8,5	1,4	0,9
1	Викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій	76,6	13,0	7,6	1,1	1,6
2	Дотримується логічної послідовності у викладенні матеріалу, виокремлює важливі моменти	76,1	13,0	8,7	0,5	1,6
3	Може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни	76,6	11,4	9,2	1,1	1,6
4	Слідкує за реакцією аудиторії	78,3	10,9	8,2	2,2	0,5
5	Ставить питання і мотивує до дискусії	78,8	9,8	8,7	2,2	0,5
6	Використовує сучасні педагогічні методи (майстер-класи, навчальні дискусії, мозковий штурм, тренінги, ділові ігри тощо)	77,7	11,4	8,7	1,6	0,5
7	Дотримується оптимального темпу викладення матеріалу	79,3	10,3	8,2	1,6	0,5

№ поз	Критерії оцінювання	5	4	3	2	1
8	Використовує навчально-методичні матеріали (методичні вказівки, посібники тощо)	78,3	10,9	8,7	1,1	1,1
9	Якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі	78,8	10,9	8,2	1,1	1,1
10	Спонукає до використання ресурсів наукової бібліотеки ТДАТУ у процесі вивчення дисципліни	78,3	10,9	8,2	1,1	1,1
11	Використовує технічні засоби навчання (комп'ютер, проектор тощо)	78,3	11,4	8,7	1,1	0,5
II. Теоретичний рівень занять (середнє значення)		76,4	11,3	10,0	1,4	0,9
1	Викладач на першому занятті чітко та зрозуміло пояснив які знання та компетентності я здобуду, розподіл балів, умови складання та перескладання заліку/екзамену та інше	76,6	10,9	10,3	1,1	1,1
2	Знайомить з останніми досягненнями науки	75,5	10,3	12,0	1,6	0,5
3	Наводить науково-обґрунтовані аргументи	76,1	12,5	9,2	1,6	0,5
4	Пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців	77,2	11,4	9,2	1,1	1,1
5	Організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)	76,6	11,4	9,2	1,6	1,1
III. Ставлення до здобувачів вищої освіти (середнє значення)		78,7	11,1	8,4	1,2	0,5
1	Доброзичливість і тактовність, толерантність	80,4	9,2	8,7	1,1	0,5
2	Пунктуальність, організованість	78,3	10,9	9,2	1,1	0,5
3	Вимогливість, наполегливість	75,0	14,1	9,2	1,6	0,0
4	Зацікавленість в успіхах здобувачів вищої освіти	77,2	12,5	8,2	1,6	0,5
5	Прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання	78,3	11,4	8,2	1,1	1,1
6	Доступність та легкість зв'язку з викладачем	78,8	11,4	7,6	1,6	0,5
7	Доброчесність	83,2	8,2	7,6	0,5	0,5

Аналіз таблиці 4 показує, що респондентами в **2 семестрі 2020-2021 навч. року найвищими балами** (максимальні відсотки за балам 5) оцінені в I розділі «**Методичний рівень знань**» наступні критерії якості: «ставить питання і мотивує до дискусії», «дотримується оптимального темпу викладення матеріалу», «якість розміщених викладачем методичних матеріалів з дисципліни на освітньому порталі»; в II розділі «**Теоретичний рівень занять**» - «наводить науково-обґрунтовані аргументи», «пов'язує теоретичний матеріал з практичними завданнями майбутніх фахівців»; в III розділі «**Ставлення до здобувачів вищої освіти**» - «доброзичливість і тактовність, толерантність», «доброчесність».

Меншими балами (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2) в I розділі оцінені критерії: «викладає матеріал зрозуміло, доступно, з поясненням складних позицій», «може викликати і підтримати інтерес аудиторії до дисципліни» та «слідкує за реакцією аудиторії»; в II розділі – «організованість самостійної роботи (наявність завдань, методичних вказівок тощо)»; в III розділі – «прозорість, зрозумілість і справедливість оцінювання».

Загальні враження (задоволення) респондентів від вивчення навчальних дисциплін **2 семестру 2020-2021 навч. року** в **38** анкетах, де надані відповіді, залишені тільки позитивні.

Рекомендації щодо покращення якості викладання науково-педагогічними працівниками від респондентів не надійшли.

Висновки

1. Для підвищення рівня співвідношення теоретичної і практичної частини у бік практичної частини при виконанні лабораторних робіт зробити обов'язковим зібрання принципів електричних схем експериментальних установок, при виконанні практичних робіт на кафедрах неелектроенергетичного спрямування прив'язати зміст занять до майбутнього фаху здобувачів вищої освіти.

2. Для викликання і підтримання інтересу аудиторії до дисципліни ведучим викладачам розглянути можливість частішого застосовування метода проблемного викладення матеріалу на лекційних заняттях.

3. Для ознайомлення здобувачів вищої освіти з останніми досягненнями науки і електротехніки декану факультету ЕКТ розглянути можливість відряджень співробітників факультету на виставки сучасного електротехнічного обладнання з обов'язковими подальшими доповідями перед студентами факультету.

4. Для підвищення зрозумілості критеріїв виставляння оцінок завідувачам кафедр переглянути відповідний розділ у існуючих методичних розробках викладачів кафедр на предмет його доступності студентам, а методичній комісії факультету приділяти більшу увагу даному розділу при затвердженні нових методичних розробок.

5. Для підвищення зацікавленості в успіхах здобувачів вищої освіти завідувачам кафедр звернути увагу на роботу викладачів зі здобувачами вищої освіти як на заняттях, так і поза ними та провести бесіди про толерантне ставлення викладачів до студентів.

Гарант ОПП «Електроенергетика,
електротехніка та електромеханіка»
за першим (бакалаврським) рівнем освіти,
к.т.н., доцент

Олександр БОБК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР